

Luca Marenzio kilenc madrigálja

A:N:S Chorus (Bárány Péter, Csapó József, Mészáros Péter, Fehérvári Péter, Ujházy Márton, Benkő Pál), vezényel Bali János;
a szövegeket Lax Éva fordította és gondozta

Vincenzo Galilei és Giovanni Girolamo Kapsperger lantművei

Davidovics Igor – lant

1. *Cedan l'antiche* (ismeretlen költő)

Il secondo libro de madrigali a sei voci, 1584

Vonuljon háttérbe megannyi fényes győzelmed,
ki még most is a világ királynője vagy, büszke Róma,
és nagy diadalíveid, melyeket az idő vasfoga sem kezd ki,
hajoljanak meg magasrendű emlékeikkel egyetemben.
Új versek énekeljenek és új történetek szóljanak
új győzelmeid nemes zsákmányairól,
és tiszteletreméltó fürtjeidet övezzék
az örök dicsőségek új koszorúi.

Eközben egy nagyszerű új győzelem
a harci szekeret végtelen számú szívvel és lélekkel övezve
győztes menetben viszi körbe-körbe.
A szemei a fegyverek, és sok lánc
a hajfonata. Ó szerencsés nap,
mikor jöttem, láttam - és legyőzött rab maradtam.

2. *La bella ninfa mia* (Francesco Maria Molza)

Il secondo libdro de madrigali a cinque voci, 1581

Az én szép nimfám, ki a Tiberis partját virággal hinti be
lépteivel, és szép szemével lefékezi
gyors folyását, mikor a fagy kifakítja
a réteket, oly édes kinnal késztet
engem nyomát követni,
hogy egyszerre sírok és nevetek, és alig pillantom meg,
máris felfedezek benne ezer rejtett báj,
és a lelkében egy szép rózsakertet.

3. *O voi che sospirate* (Petrarca: *Canzoniere*, 332. sestina)

Il secondo libdro de madrigali a cinque voci, 1581

Ti, kik még vágyakoztok jobb zenék után,
kik Ámorról olvastok és róla írtok verseket,
imádkoztatok, hogy ne legyen irántam süket a Halál,
mely megnyugvás a nyomorúság után és a könnyek vége;
egyszer már változtasson régi stílusán,
ő, ki másokat elszomorít, de engem oly boldoggá tehet.

Vincenzo Galilei: *Recercare secondo e Romanesca sesta* (1563, 1568)

4. *Occhi lucenti e belli* (Veronica Gambara)

Il terzo libdro de madrigali a cinque voci, 1582

Fénylő szép szemek,
hogy lehet az, hogy egyazon pillanatban
oly sok új formában mutatkoztok?
Boldognak, bájosnak, büszkének, alázatosnak, gőgösnek
látszotok egyszerre, s ezért reménnyel
és félelemmel töltötök el engem.

És megannyi édes, keserű és vad érzés
tolul fel általatok e kiégett szívben
mindig, amikor csak akarjátok.

Nos, mivel immár életem s halálom ti vagytok,
szerencsés szemek, boldog és drága szemek,
legyetek mindig derűsek, vidámak és tiszták.

5. *Quando vostra beltà* (Ludovico Ariosto)

Il quarto libdro de madrigali a cinque voci, 1584

Mikor szépségedet és erényedet,
Hölgyem, szememmel és gondolataimmal szemlélem,
körbenézek és nem látok hozzá foghatót.
Érzem, hogy akkor csodával határos módon Ámor
felkap engem és repít, magam magamból kiszakít,
és oly magasra dob fel a vágy nyomába,
hogy a remény már nem is mer követni,
mert úgy tetszik neki, hogy az az út
számára túl meredek és túl hosszú.

Giovanni Girolamo Kapsperger: Toccata sesta e Gagliarda (1611)

6. Così nel mio parlar (Dante Alighieri: *Rime*, Versek Pietra asszonyhoz, 46)
Il nono libdro de madrigali a cinque voci, 1599

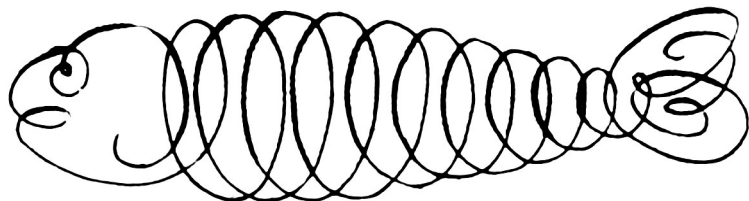
Oly érdes akarok lenni szavaimban,
amilyen tetteiben ez a szép kőszívű nő,
ki egyre inkább törekszik
még nagyobb keménységre és kegyetlen természetre,
és testét oly kemény jáspiskőbe öltözteti,
hogy e kő miatt, és mert ő meghátrál,
nem repülhet ki a tegezből
oly nyílvessző, mely őt védtelenül érné.

De ő öl, és mit sem ér, hogy az ember fedezékbe megy,
vagy hogy elfut a halálos csapások elől,
melyek, mintha csak szárnyuk lenne,
mindenkit elérnek és széttörnek minden fegyvert,
annyira, hogy én nem tudok és nem is akarok védekezni.

7. Crudel, acerba, inesorabil morte (Petrarca: *Canzoniere*, 332.sestina)
Il nono libdro de madrigali a cinque voci, 1599

Kegyetlen, keserű, könyörtelen Halál,
okot adsz arra, hogy soha többé ne legyek boldog,
hanem egész életemet sírással töltsem,
a sötét nappalokat és a fájdalmas éjeket.
Nehéz sóhajaim nem foglalhatók rímekbe,
és kegyetlen szenvedésem minden stílust meghúísít.

Giovanni Girolamo Kapsperger: Toccata quinta e Gagliarda (1611)

8. Dura legge d'Amor (Petrarca: *I Trionfi* – Trionfo d'amore, 3.fej.148–159. sor)
Il nono libdro de madrigali a cinque voci, 1599

Ámor kemény törvényét, bár igazságtalan,
mégis követnünk kell, mivel e törvény
az égből származik a földre, egyetemes és ősi.
Már tudom, hogy válik ketté a szív,
és hogy képes békét, háborút és fegyverszünetet létrehozni,
és elrejtteni fájdalmát, mikor beledöfnek.

És tudom, hogy egy pillanat alatt hogy szökik ki a vér
arcunkból, és aztán hogy terjed szét megint,
ha félelem vagy szégyenérzet veszi üldözőbe.
Tudom, hogy a virágok között bújik meg a kígyó,
tudom, hogy két ellentétes érzéssel kelünk és fekszünk,
s tudom, hogy betegség nélkül is meghal és elgyengül az ember.

9. Cantai già lieto (ismeretlen költő)
Il secondo libro de madrigali a sei voci, 1584

Immár boldogan énekeltem szabadságomról,
a kihunyt tűzről, a széttört ígáról és a széttépett kötelékekről,
mivel haraggal és kőkemény jéggel felfegyverkezve
úgy gondoltam, sebeim már behegedtek.
Most sírok nyomorúságomban és elfogva, megkötözve,
meztelenül, erőtlenség e szerelmi csapda foglyaként,
bármennyire megtörten és megalázkodva
esdekelek is kegyelemért, a végzet nem kevésbé szigorú hozzám;

Mert az én hölgyem gögös és megvető,
mialatt én sóhajaimmal hívom és megidézem,
látom, hogy örül, mikor én égek és elepedek.
És ha megkísérlem levágni a szerelem sárkányfejét,
minél inkább menekülnék, annál inkább ottragadok,
mint a lépre csalt madár, mely hiába próbál szabadulni.